

EU4Energy

www.viitorul.org

Proiecte demonstraționale

Buletin informativ, publicat în cadrul proiectului „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor”, finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul programului UE „Convenția primarilor - proiecte demonstraționale” (CoM-DeP)

BULETIN INFORMATIV

Nr. 6, aprilie 2020

CUPRINS

2

NOUTĂȚI

75 milioane de euro vor putea fi accesate pentru implementarea proiectului „Eficiență energetică în Republica Moldova”

Aplică acum la Premiul UE pentru energie sustenabilă

3

NOUTĂȚI

Anunț privind extinderea termenului de depunere a ofertelor pentru licitația publică de lucrări privind modernizarea sistemului public stradal în orașul Călărași până la 22 mai

5

ENERGIE ȘI ARTĂ

ZINAIDA STURZA: „Concursul «Energia din jurul meu» a ilustrat viitorul energiei prin intermediul artei”

7

FINANȚARE

Cadrul politicii UE privind clima și energia 2030

8

FINANȚARE

Programul de Granturi Mici al Facilității Globale de Mediu

9

INTERVIU

CRISTINA SMOLENSCHI: „Tehnologiile LED vor permite reducerea cu mult a costurilor de întreținere pentru sistemul public de iluminat modern în orașul Călărași”

10

GHIDUL TĂU ÎN EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

Etapele de constituire a serviciilor publice de iluminat stradal

Sedință de informare despre achiziția lucrărilor de modernizare a iluminatului stradal în Călărași

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” a organizat pe 13 aprilie curent o ședință online pentru informarea potențialilor participanți-ofertanți despre procedura de achiziții a lucrărilor de modernizare a sistemului public stradal în orașul Călărași în cadrul proiectului UE „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor”.

Scopul prezentării a fost informarea despre situația iluminatului public stradal din orașul

Călărași și clarificarea mai multor aspecte cu privire la procedura de achiziții publice. La ședință au luat parte patru participanți de la trei companii diferite. Ședința a fost structurată în două sesiuni, astfel că în prima sesiune au fost prezentate cerințele tehnice ale lucrărilor, iar în a doua parte au fost oferite întrebări din partea participanților și clarificări din partea echipei de implementare a proiectului.

Detalii găsiți la **PAGINA 4**

Finanțat de Uniunea Europeană în cadrul inițiativei EU4Energy

Această publicație este realizată în cadrul proiectului „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor” implementat de Primăria orașului Călărași, în parteneriat cu IDIS „Viitorul”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul programului UE „Convenția primarilor - proiecte demonstraționale” (CoM-DeP). Fondul pentru Eficiență Energetică oferă un suport financiar de 15% din valoarea totală a proiectului.

Buletinul informativ a fost elaborat cu asistența Uniunii Europene în cadrul Inițiativei EU4Energy. Conținutul este responsabilitatea exclusivă a Primăriei orașului Călărași și IDIS „Viitorul”, și nu reflectă sub nicio formă punctele de vedere ale Uniunii Europene.

75 milioane de euro vor putea fi accesate pentru implementarea proiectului „Eficiență energetică în Republica Moldova”

Banca Europeană de Investiții va acorda 75 milioane de euro pentru implementarea Proiectului „Eficiență energetică în Republica Moldova”. În acest sens, Executivul a aprobat pe 1 aprilie Hotărârea de Guvern, promovată de Ministerul Economiei și Infrastructurii privind negocierea și semnarea contractului de finanțare între Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI).

Costul total al Proiectului constituie 75 milioane de euro, care va fi finanțat de un grup de donatori. Astfel, BEI și BERD vor acorda țării noastre câte un împrumut în valoare de 30 milioane de euro fiecare, iar UE va oferi prin intermediul Platformei de Investiții pentru Vecinătate (NIF) un grant în valoare de 15 milioane de euro. Proiectul va fi implementat începând cu trimestrul III, 2020 până în trimestrul III, 2024.

Beneficiarii Proiectului vor fi instituțiile publice de menire socială, precum spitalele republicane, municipale și raionale, grădinițele și școlile. Proiectul „Eficiență energetică în Republica Moldova” va fi implementat în două etape. La prima etapă vor fi finanțate proiectele de eficiență energetică pentru autoritățile publice centrale, inclusiv spitale cu un buget de aproximativ 60 milioane de euro, cu acoperire egală din partea BERD și BEI, iar la etapa a doua – proiectele de eficiență energetică pentru autoritățile administrației publice locale (clădiri de menire socială), cu un buget de cca. 15 milioane de euro.

De implementarea Proiectului vor fi responsabile Agenția pentru Eficiență Energetică (AEE) și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energiei (UCIPE).

Sursa: www.mei.gov.md

APLICĂ ACUM la Premiul UE pentru energie sustenabilă

Uniunea Europeană lansează cea de-a doua ediție a Premiului pentru Energie Durabilă în țările Parteneriatului Estic. Schimbarea climatică, generată de încălzirea globală, este o provocare pe termen lung pentru umanitate, iar Uniunea Europeană caută în permanență soluții la această provocare, prin care să asigure un viitor mai bun și mai sănătos pentru întreaga planetă.

Astăzi, urmăm cu toții evoluția pandemiei și nu trim speranța că, prin eforturile autorităților, prin sacrificii individuale și solidaritate vom depăși curând această situație dificilă. Măine va trebui să ne gândim la o altă abordare a mediului înconjurător și a resurselor disponibile. Folosirea eficientă a energiei, creșterea ponderii energiei durabile și regenerabile fac parte din această abordare.

Premiul pentru Energie Durabilă în țările Parteneriatului Estic face parte din „Săptămâna Energiei Durabile 2020” organizată de Uniunea Europeană. El oferă recunoaștere proiectelor sprijinite de UE care promovează eficiența energetică și folosirea energiei regenerabile, și care ajută direct cetățenii și comunitățile să economisească energia sau să folosească surse de energie regenerabilă.

Competiția este deschisă până la **17 aprilie, la miezul nopții (ora de Bruxelles)**, deopotrivă pentru cetățeni și companii, instituții guvernamentale și autorități locale, ONG-uri și organizații de tineret din una sau mai multe țări ale Parteneriatului Estic. Condiția principală este ca proiectul participant să fi beneficiat de sprijinul UE fie direct, fie indirect, printr-o organizație parteneră.

Solicitățile de participare trebuie depuse în format electronic, prin completarea unui formular online disponibil în engleză și rusă. Vor fi desemnați șase finaliști care vor fi invitați la Bruxelles pentru a participa la „Săptămâna Energiei Durabile”, în perioada 22-26 iunie 2020. Câștigătorul va fi anunțat pe 23 iunie, în cadrul unei ceremonii speciale. Mai multe informații puteți găsi la: www.eapenergyawards.eu.

Sursa: @EUDelegationMoldova

ANUNȚ PRIVIND EXTINDEREA TERMENULUI DE DEPUKERE A OFERTELOR

pentru licitația publică de lucrări privind modernizarea
sistemului public stradal în orașul Călărași

PÂNĂ LA 22 MAI

Primăria orașului Călărași în parteneriat cu IDIS „Viitorul” anunță extinderea termenului de depunere a ofertelor pentru licitația publică de lucrări privind modernizarea sistemului de iluminat public stradal în orașul Călărași în cadrul proiectului UE „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor”.

**ASTFEL, noul termen limită de depunere a ofertelor este
22 mai 2020, ora locală 10.00.**

DEPUKERE A OFERTELOR:

Ofertele trebuie depuse într-un original și două exemplare marcate în mod clar „copie”. În caz de discrepanță între ele, originalul va avea preponderență.

Toate ofertele trebuie recepționate de către Autoritatea Contractantă până pe 22 mai 2020, ora 10.00, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau livrate personal cu confirmare de primire semnată de responsabilul de achiziție sau de reprezentantul acestuia.

OFERTA trebuie TRIMISĂ sau LIVRATĂ MANUAL pe următoarea ADRESĂ:

Primăria orașului Călărași
Str. M. Eminescu 19
Orașul Călărași, MD-4400
Republica Moldova

DOCUMENTELE DE ATRIBUIRE

pot fi descărcate pe pagina IDIS „Viitorul” – www.viitorul.org, rubrica Anunțuri: [Anunț privind extinderea termenului de depunere a ofertelor pentru licitația publică de lucrări privind modernizarea sistemului public stradal în orașul Călărași](#) și pe pagina oficială a Primăriei orașului Călărași - www.calarasi-primaria.md: [Anunț de prelungire a termenului de depunere a ofertelor](#)

OFERTANȚII CARE AU ÎNTREBĂRI

cu privire la această licitație trebuie să le expedieze în scris la
Primăria orașului Călărași, str. M. Eminescu nr. 19,
or. Călărași, MD-4400, Republica Moldova,
în atenția doamnei Smolenschi Cristina
sau pe următoarea adresă de e-mail:
info@calarasi-primaria.md.

Proiectul „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor” este implementat de Primăria orașului Călărași, în parteneriat cu IDIS „Viitorul”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul programului UE „Convenția primarilor - proiecte demonstraționale” (CoM-DeP).

IDIS „Viitorul” a organizat o ședință de informare privind procedura de achiziții publice a lucrărilor de modernizare a iluminatului stradal în Călărași

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” a organizat pe 13 aprilie curent o ședință online pentru informarea potențialilor participanți-ofertanți despre procedura de achiziții a lucrărilor de modernizare a sistemului public stradal în orașul Călărași în cadrul proiectului UE „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor”.

Scopul prezentării a fost informarea despre situația iluminatului public stradal din orașul Călărași și clarificarea mai multor aspecte cu privire la procedura de achiziții publice.

La aceasta licitație sunt invitate atât companiile locale, cât și cele regionale sau internaționale care corespund criteriilor publicate în anunțul de intenție sau instrucțiunile pentru ofertanți. Toate detaliile referitor la aceste informații au putut fi accesate începând cu 14 februarie (pe pagina web a Primăriei orașului Călărași www.calarasi-primaria.md, pagina web a IDIS „Viitorul” - www.viitorul.org, portalul www.civic.md, în ziarul regional „Expresul” – www.expresul.md, cât și pe platforma www.e-licitatie.md), iar termenul limită de depunere a ofertelor de licitație este 22 mai 2020.

Printre cerințele față de ofertanți se numără o cifră medie de afaceri anuală din ultimii trei ani a ofertantului trebuie să fie de cel puțin 250 000 EUR, cel puțin trei proiecte de modernizare a sistemului de iluminat stradal exterior realizate în ultimii cinci ani, cât și acces la credit suficient și la alte facilități financiare.

„Fiind un proiect demonstrativ în care se aplică cele mai noi tehnologii și soluții de iluminat public stradal este foarte important pentru noi să ne asigurăm că potențialii ofertanți au înțeles suficient de bine care sunt cerințele tehnice și nivelul de calitate al sistemului de iluminat pe care îl dorim. În acest sens, ședința de informare are un rol foarte important pentru a reduce din numărul ofertelor ce nu se vor califica după criteriile tehnice și administrative”, consideră expertul în energetică, Ion Muntean.

În conformitate cu anunțul și procedura de licitație a lucrărilor de modernizare a sistemului de iluminat public stradal din orașul Călărași a fost planificată și o vizită de informare în teren până la depunerea ofertelor. Scopul vizitei a fost de a oferi posibilitate potențialilor ofertanți să afle mai multe detalii despre procedura de licitație, în special despre lucrările ce urmează a fi realizate și ce nivel de calitate se așteaptă. Cu toate acestea, a fost stabilit ca vizita de informare în teren să fie înlocuită cu ședința de informare online, despre acest fapt fiind publicat un anunț cu detalii despre modalitatea de accesare a ședinței în regim online.

La ședința care a avut loc pe 13 aprilie au luat parte patru participanți de la trei companii diferite. Ședința a fost structurată în două sesiuni, astfel că în prima sesiune au fost prezentate cerințele tehnice ale lucrărilor, iar în a doua parte au fost oferite întrebări din partea participanților și clarificări din partea echipei de implementare a proiectului. Printre întrebările adresate au fost:

- 1 Care este ordinea de prioritate a documentelor în cazul divergenței de informație în documentația de licitație?
- 2 Se permite utilizarea altui soft decât Dialux EVO pentru calculele lumino-tehnice?

3 Cum se va face transferul de proprietate asupra cartelelor SIM dacă se utilizează rețeaua GSM pentru transmiterea datelor în situația în care ofertantul va oferi sistemul de abonament la internet și/sau transfer de date GSM pentru modemele instalate pe un interval minim de cinci ani, pentru toate controlerele zonale?

Toate răspunsurile au fost documentate în procesul verbal publicat pe pagina IDIS „Viitorul”: www.viitorul.org, rubrica Anunțuri.

Ședința nu are un caracter obligatoriu și nici nu reprezintă o precondiție pentru participarea la licitație, iar rezultatele sunt documentate într-un proces verbal care se face public pentru a oferi șansa tuturor părților interesate să fie la curent cu cele discutate.

Proiectul de eficiență energetică „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor” urmărește creșterea eficienței iluminatului public și a siguranței locuitorilor din orașul Călărași. Iar în scopul atingerii acestui scop au fost trasate un set de obiective specifice, printre care și modernizarea sistemului de iluminat public pentru reducerea emisiilor de CO₂, a costurilor operaționale și creșterea confortului, siguranței cetățenilor și vizitatorilor orașului Călărași.

ZINAIDA STURZA: „Concursul «Energia din jurul meu» a ilustrat viitorul energiei prin intermediul artei”

În perioada 25 aprilie – 31 mai 2019 în orașul Călărași a fost desfășurat concursul de desene și pictură „Energia din jurul meu”, unde 20 de copii cu vârsta cuprinsă între 8 și 15 ani au ilustrat utilizarea energiei prin artă. Competiția a făcut parte din Săptămâna Europeană a Energiei Durabile, celebrată în perioada 17-21 iunie 2019, și a avut scopul de a încuraja elevii, profesorii și părinții să utilizeze eficient energia prin artă.

Subiectele tematice ale concursului au abordat iluminarea eficientă acasă și la școală; soluții de energie regenerabilă; orașul meu este eco-eficient. Drept rezultat, cele mai reușite lucrări au fost premiate pe 20 iunie 2019 în cadrul Zilei Energiei, fiind ulterior expuse în holul Primăriei orașului Călărași. Despre importanța energiei în viziunea artistică, ne povestește Zinaida Sturza, directoarea-adjunct și profesoară de arte de la Școala de Arte „George Enescu” din orașul Călărași, cea care zilnic își transformă discipolii creativi în mici ambasadori ai pensulei.

„Arta spală sufletul de tot praful fiecărei zile din viața noastră” (Pablo Picasso). Ani de zile acest motto mi-a fost călăuză, și m-a ajutat să-mi realizez visul de a fi profesor de arte plastice; vis pe care îl visam din fragedă copilărie.

Ghidată și încurajată de mama mea, pentru orice pată, formă și linie stângace din naivitatea copilăriei mele, am intuit chiar și în plină maturitate că farmecul universului îl sesizăm prin intermediul mesajului vizual, apropiindu-ne cât mai mult de cel mai suprem artist - divinitatea. Din anul 2005 activez în calitate de profesoară de arte plastice la Școala de Arte din Călărași, unde pe parcursul acestor ani ghidez pe treptele artei deja a patra generație de discipoli, pe care îi consider mici ambasadori ai pensulei.

Cot la cot cu activitatea didactică, deținând și funcția de director adjunct la Școala de Arte, mă strădui să fiu ca un catalizator al energiei pozitive, perindată de succesul normelor artistice din cadrul activităților extrașcolare și a orelor didactice, atât de contingentul micilor artiști plastici, cât și a cadrele didactice.

Conform planului de activități artistice a instituției, micii ambasadori ai pensulei participă anual la diferite concursuri artistice, mereu menționați cu locuri de frunte. Din cele trei compartimente artistice: arte vizuale, muzică și coregrafie, integrate în instituția cu învățământ artistic extrașcolar al Școlii de Arte, compartimentul „arte vizuale” include cel mai mare număr de laureați la concursurile internaționale și naționale.

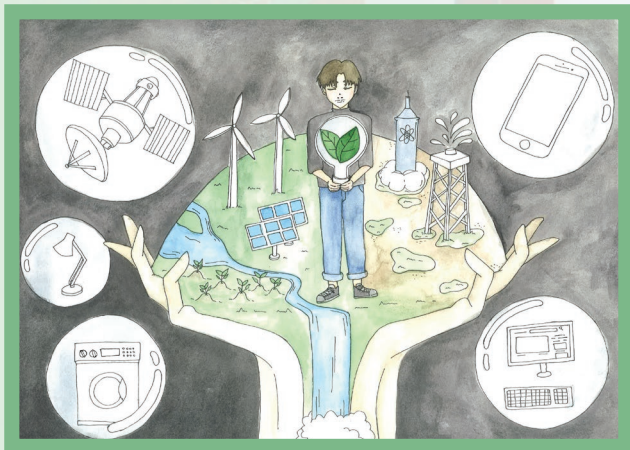
Un impact pozitiv l-a avut și concursul „Energia din jurul meu” organizat de Primăria orașului Călărași din cadrul proiectului „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor”. În cadrul acestei competiții la orele de studii am discutat cu elevii despre factorii naturali de furnizare a energiei din viața noastră cotidiană și importanța ei în viața noastră de zi cu zi. În reprezentarea mesajului vizual elevii au utilizat tehnici de exprimare artistică grafică, pictură, colaj, discipolii dând dovadă de creativitate și multe cunoștințe, demonstrând cât de importantă este economisirea energiei din secolul actual. În unele compoziții mesajul vizual a fost exprimat prin fantezia viitorului a orașului natal, ghidat de proiectul viitorului „energia din jurul nostru”.

La prima ediție, consider că concursul „Energia din jurul meu” a pășit cu primii pași de familiarizare prin intermediul artei cu importanța energiei din jurul nostru și a depășit blocajul de implementare a energiei în orașul Călărași. Îmi doresc ca la ediția viitoare micii ambasadori ai pensulei să transmită mesajul lor vizual după conceptul „Iluminarea străzii mele”, fie pe un spațiu plastic sau cu forme volumetrice.

Zinaida Sturza, directoarea-adjunct și profesoară de arte de la Școala de Arte „George Enescu” din orașul Călărași

CĂTĂLINA NĂSTASE, 18 ani

Concursul „Energia din jurul meu” mi-a oferit oportunitatea de a înțelege importanța energiei în secolul nostru. Participând la concurs am învățat multe lucruri noi despre producerea energiei, despre aparatele care produc energie, informându-mă despre ele din mai multe surse. Astfel, am creat o lucrare în care am redat evoluția energiei pe tot parcursul secolelor, de la începutul formării lor până în prezent. Mă bucur mult că am reușit să particip în cadrul unui astfel de concurs și mulțumesc enorm organizatorilor care au organizat un asemenea concurs, prezentat societății ce înseamnă cu adevărat energia într-o societate modernă.

MIHAELA PITUȘCAN, 18 ANI

Participând la concursul „Energia din jurul meu” am devenit mai convinsă că orașul nostru poate deveni unul curat și prosper. M-a bucurat mult faptul că tema abordată a fost una despre producerea energiei folosind resursele climatice. Fiecare persoană, indiferent de vârstă, se poate implica în crearea unui viitor mai bun pentru noi toți, învățând că este important să existe o relație om-natură.

ILARION COJOCARI, 12 ani

În urma acestui eveniment am observat orașul Călărași în dezvoltare. În desen am redat trei clădiri futuriste și anume un panou publicitar reprezentând Consiliul raional și parcul iluminat, Primăria și fabrica de roboți ce produce energie. Motivația lucrării sunt desenele animate din copilărie.

VERUȚA DODON, 16 ani

Participarea la acest concurs mi-a motivat tendința de a reprezenta oamenii printr-o formă mai simplă care este rolul energiei electrice pentru societatea contemporană; o societate unde nu este posibil gândul că omenirea ar putea trăi fără electricitatea care le oferă confortul pentru a trăi mai ușor rutina zilnică. Energia din jurul nostru ne oferă viața la fel cum o știm noi.

OPORTUNITĂȚI ACTUALE DE FINANȚARE ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Cadrul politicii UE privind clima și energia 2030

Cadrul pentru climă și energie pentru 2030 include obiective și politici la nivelul întregii UE pentru perioada 2021-2030.

Obiectivele cheie pentru 2030:

- ✓ Reducerea a cel puțin 40% din emisiile de gaze cu efect de seră (de la nivelurile din 1990)
- ✓ Ponderea de cel puțin 32% din energia regenerabilă
- ✓ Cel puțin 32,5% îmbunătățire a eficienței energetice

Cadrul a fost adoptat de Consiliul European în octombrie 2014. Obiectivele regenerabilelor și eficienței energetice au fost revizuite în 2018 și anterior.

BENEFICIILE

O abordare combinată pentru perioada până în 2030 contribuie la asigurarea certitudinii de reglementare pentru investitori și la coordonarea eforturilor țărilor UE. Cadrul ajută la progresul către o economie cu emisii reduse de carbon și la construirea unui sistem energetic care:

- asigură o energie accesibilă pentru toți consumatorii,
- crește securitatea aprovizionării cu energie a UE,
- ne reduce dependența de importurile de energie,

- creează noi oportunități de creștere și locuri de muncă și
- aduce beneficii pentru mediu și sănătate - de ex. prin reducerea poluării aerului.

EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ - O REDUCERE DE CEL PUȚIN 40%

Un obiectiv obligatoriu pentru reducerea emisiilor în UE cu cel puțin 40% sub nivelurile din 1990 până în 2030. Acest lucru va permite UE să se îndrepte către o economie cu climă neutră și să-și pună în aplicare angajamentele asumate prin Acordul de la Paris.

Pentru a atinge ținta:

- Sectoarele sistemului european de comercializare a emisiilor (ETS) vor trebui să reducă emisiile cu 43% (față de 2005) - în acest scop, ETS a fost revizuit pentru perioada de după 2020.
- Sectoarele non-ETS vor trebui să reducă emisiile cu 30% (față de 2005) - acest lucru a fost tradus în ținte individuale obligatorii pentru statele membre.

În cadrul Acordului Verde European, Comisia își propune să propună ridicarea țintei UE la cel puțin 50% și la 55% într-un mod responsabil. În acest scop, Comisia invită toate părțile interesate să răspundă celor 12 săptămâni de consultare publică online, care urmărește opinii cu privire la ambiția climatică a UE pen-

tru 2030 și la acțiunile sectoriale necesare și la conceperea politicilor.

REGENERABILE - CREȘTEREA COTEI CU 32%

O țintă de energie regenerabilă obligatorie pentru UE pentru 2030, de cel puțin 32% din consumul final de energie, inclusiv o clauză de revizuire până în 2023 pentru o revizuire ascendentă a țintei la nivelul UE.

Obiectivul inițial de cel puțin 27% a fost revizuit în 2018 în creștere.

EFICIENȚA ENERGETICĂ - ÎN CREȘTERE CU CEL PUȚIN 32,5%

Un obiectiv principal de cel puțin 32,5% pentru eficiența energetică să fie atins în mod colectiv de către UE în 2030, cu o clauză de revizuire ascendentă până în 2023. Obiectivul inițial de cel puțin 27% a fost revizuit în 2018 în creștere.

PLANURI NAȚIONALE DE ENERGIE ȘI CLIMĂ

În cadrul sistemului de guvernare, statele membre trebuie să adopte planuri naționale integrate de energie și climă (PECN) pentru perioada 2021-2030. Statele membre trebuiau să-și prezinte proiectele de planuri până la sfârșitul anului 2018 și planurile finale până la sfârșitul lui 2019.

Pentru mai multe informații accesați www.ec.europa.eu

Programul de Granturi Mici (SGP) al Facilității Globale de Mediu (GEF)

DESCRIEREA PROIECTULUI

Lansat în 1992, SGP sprijină activitățile organizațiilor neguvernamentale și comunitare din țările în curs de dezvoltare față de reducerea schimbărilor climatice, conservarea biodiversității, protecția apelor internaționale, reducerea impactului poluanților organici persistenți și prevenirea degradării solului, generând mijloace de trai durabile.

OBIECTIVE

Principalele obiective ale Programului de Granturi Mici sunt:

- ELABORAREA strategiilor la nivel de comunitate și implementarea tehnologiilor care ar putea reduce amenințările la adresa mediului global, în cazul în care sunt replicate în timp;
- ACUMULAREA lecțiilor învățate din experiențele formate la nivel de comunitate și inițierea transmiterii strategiilor și inovațiilor de succes la nivel de comunitate în rândul organizațiilor comunitare și ONG-urilor, guvernelor-gazdă, agențiilor pentru dezvoltare, GEF și alte organizații la nivel regional sau global;
- CREAREA parteneriatelor și a rețelelor de părți interesate în scopul susținerii și consolidării comunităților, ONG-urilor și a capacităților naționale pentru a aborda problemele globale de mediu și promova dezvoltarea durabilă;
- ASIGURAREA că strategiile și proiectele de conservare și dezvoltare durabilă

Statut:	Activ
Durată:	2012 – 2023
Buget:	2,37 milioane USD
Acoperire:	Republica Moldova
Beneficiari:	OSC-urile. Acestea includ organizațiile neguvernamentale (ONG-uri) și organizațiile comunitare (OC-uri), grupuri comunitare, instituții de cercetare
Domeniu de intervenție:	Schimbare a climei, mediu și energie
Parteneri:	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ONG-uri, autoritățile publice locale, donatori
Document de proiect:	• Strategia de Țară a Programului GEF SGP OP6 pentru perioada 2015-2018 • Rezumatul Strategiei de Țară OP6 • Potențialul de Cofinanțare OP6 pentru perioada 2015-2018

care protejează mediul global sunt înțelese și practicate de comunități și alte părți interesate cheie.

REZULTATE SCOTATE

Comunități susținute în:

- Conservarea peisajului terestru la nivel de comunitate;
- Promovarea agroecologiei inovative inteligente din punct de vedere al climei;
- Îmbunătățirea capacităților pentru dezvoltarea urbană rezilientă și cu emisii reduse prin soluții integrate și incluzive, gestionate de comunitate;
- Promovarea co-beneficiilor de acces la sistemul energetic cu emisii reduse de carbon;
- Crearea platformelor de dialog între OSC și Guvern (Grantori +);
- Promovarea incluziunii sociale (egalitatea de gen, tineret);
- Contribuția la platformele globale de management a cunoștințelor.

Realizări:

- ✓ 26 proiecte au fost implementate cu succes și 12 proiecte sunt în desfășurare;
- ✓ 1.557.564 dolari SUA reprezintă mărimea co-finanțării, inclusiv contribuție în natură în valoare de 549.260 dolari SUA;
- ✓ 7.830 hectare de arii protejate de importanță globală sunt menținute în cadrul proiectelor implementate;
- ✓ 198,57 tone de emisii de CO₂ sunt evitate prin utilizarea tehnologiilor eficiente din punct de vedere energetic;
- ✓ Bunele practici agricole adaptate la schimbările climatice, implementate pe 51.164,90 ha;
- ✓ 45 de tone de e-deșeuri colectate;
- ✓ 244.437 beneficiari în rezultatul implementării proiectelor SGP;
- ✓ 29.357 femei au participat în activitățile proiectelor SGP.

Mai multe pe www.md.undp.org

COMPETIȚIA CLIMATELAUNCHPAD 2020. Aplicați și contribuiți la crearea unui viitor verde!

Aveți o idee de afaceri ecologică și doriți să vă jucați rolul pentru a face lumea un loc mai ecologic? Locuiți în Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Ucraina sau oricare dintre aceste 55 de țări eligibile? Atunci puteți participa la competiția ClimateLaunchpad 2020 pentru șansa de a vedea ideea dvs. să devină o realitate!

Cea de-a doua ediție a competiției ClimateLaunchpad salută aplicațiile inovatorilor în domeniul energiei regenerabile, eficienței energetice, alimentației și agriculturii, apei, transportului, tehnologiei industriale și oricărui alt sector cu impact asupra schimbărilor climatice.

Participanții selectați vor trece printr-o tabără intensă de două zile și șase sesiuni de coaching pentru a se pregăti pentru finala lor națională. Primii doi participanți din fiecare țară

vor avea șansa de a-și lansa ideile în Marea Finală globală din septembrie 2020.

Premii de concurs

- ✓ Premiul I - 10.000 €
- ✓ Premiul II - 5.000 €
- ✓ Premiul III - 2.500 €

DATA LIMITĂ: 31 MAI 2020

Cele mai importante 16 echipe care vor participa în runda finală a Marii Mondiale finale vor avea acces la programul UE „Climate-KIC Accelerator”. Fiecare țară poate avea un proces de cerere diferit, așa că asigurați-vă că verificați liniile directoare privind eligibilitatea, criteriile de evaluare și termenul limită de depunere a cererii pentru țara dvs.

Detalii: www.euneighbours.eu

CRISTINA SMOLENSCHI: „Tehnologiile LED vor permite reducerea cu mult a costurilor de întreținere pentru sistemul public de iluminat modern în orașul Călărași”

Orașul Călărași își propune să devină orașul cu cel mai performant sistem de iluminat public prin proiectul Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor”, implementat de Primăria orașului Călărași, în parteneriat cu IDIS „Viitorul”. Detalii, în interviul realizat cu Cristina Smolenschi, specialist în scrierea proiectelor și investiții, primăria Călărași.

CORRESPONDENTUL: Ce reprezintă proiectul și care este perioada de implementare?

Cristina Smolenschi: Proiectul „Eficientizarea iluminatului public în orașul Călărași – Licurici în inima Codrilor” este un proiect de eficiență energetică ce prevede renovarea și modernizarea rețelei de iluminat public în orașul Călărași (21 de kilometri iluminat public stradal și iluminarea arhitecturală a două clădiri publice). Ca rezultat, proiectul va asigura o economie reală de 6 500 euro pe an, ce va permite reducerea emisiunilor de CO2 cu circa 30 la sută și, inclusiv, a costurilor de întreținere și exploatare. Noile tehnologii vor permite ca sistemul de iluminat public să fie gestionat de la distanță.

Startul proiectului a fost dat pe 22 decembrie 2017, când a fost semnat contractul de grant. Proiectul este implementat de Primăria orașului Călărași în parteneriat cu Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, fiind finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Programului regional de vecinătate estică în sprijinul inițiativei Parteneriatul estic privind dezvoltarea urbană durabilă, a inițiativei UE EU4 Energy prin intermediul Programului „Convenția primarilor - proiecte demonstrative” (CoM-DeP). Bugetul proiectului constituie 680.750 de euro.

De menționat că în cadrul acestui proiect, în premieră pe țară, a fost efectuat auditul energetic. Conform legislației și cerinței finanțatorilor auditul energetic este obligatoriu pentru toate proiectele de eficiență energetică, finanțate sau cofinanțate din bani publici. Auditul energetic este necesar pentru a identifica cele mai eficiente măsuri de economisire a energiei și pentru a aprecia costurile de investiție din cadrul proiectului.

- Care sunt rezultatele auditului?

- Potrivit raportului energetic, sistemul de iluminat stradal din orașul Călărași are o

lungime de peste 48 de kilometri cu un grad de funcționare de 54%. Calculele au arătat că tehnologiile LED vor permite reducerea cu mult a costurilor de întreținere pentru un sistem public de iluminat modern. Datorită auditului energetic executat au fost analizate soluții de intervenție, cerințele tehnice recomandate pentru corpurile de iluminat ce urmează a fi instalate și alte detalii tehnice prioritare.

- Cum este promovată eficiența energetică în orașul Călărași?

- Domeniul eficienței energetice este promovat în baza statutului Primăriei Călărași de membru al Convenției Primarilor pentru Energie Durabilă și Climă. Astfel, din 2013, ne-am aliniat la celebrarea Săptămânii Europene dedicată „Zilelor Energiei”. Toate acestea au scopul de a conștientiza populația despre importanța eficientizării energetice, despre măsurile întreprinse în domeniu pentru confortul și securitatea publică a cetățenilor. În același context, urmează să fie organizat, în timpul apropiat, un forum regional privind oportunitățile de investiții în domeniul eficienței energetice.

Interviu realizat de Ion Vladimir

Inițiativa EU4Energy acoperă tot sprijinul UE ce vizează îmbunătățirea furnizării energiei, a securității energetice și conectivității, precum și promovarea eficienței energetice și a utilizării resurselor regenerabile în țările Parteneriatului Estic: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. UE oferă acest sprijin prin intermediul finanțării proiectelor și programelor care contribuie la reformarea piețelor energetice și la reducerea dependenței și consumului național de energie. Pe termen mai lung, aceasta face furnizarea de energie mai fiabilă, transparentă și accesibilă, reducând astfel deficitul energetic și facturile la energie atât pentru cetățeni cât și pentru sectorul privat. Primăria Călărași este un bun exemplu pentru alte autorități publice locale de a elabora proiecte și a beneficia de finanțare din partea UE pentru eficientizarea energetică în scopul dezvoltării durabile a localităților spre binele cetățenilor.

Sursa: [Ziarul bilunar editat de către Academia de Administrare Publică „Funcțiionarul public”, nr.12 \(553\)](#)

ETAPELE DE CONSTITUIRE A SERVICIILOR PUBLICE DE ILUMINAT STRADAL

În baza legislației în vigoare au fost generalizate următoarele etape de constituire a serviciilor publice de iluminat stradal cu specificarea legislației de referință în baza căreia trebuie să se desfășoare:

Etapile și pașii constituirii serviciului public de iluminat stradal	Baza legală
Decizia consiliului local de creare a serviciului public de iluminat stradal - Consultări publice cu privire la intenția de creare a serviciului de iluminat stradal. - Propunerea de constituire a serviciului public de iluminat stradal expusă de către primarul la consiliul local - Votarea deciziei, de către consiliul local, de înființare a serviciului public de iluminat stradal.	- Legea cu privire la administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006 - Legea cu privire la descentralizarea administrativă nr. 435 din 28.12.2006 - Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24.10.2002 - Legea cu privire la bazele autoadministrării locale nr. 635 din 10.07.1991 - Legea cu privire la energia electrică nr.124 din 23.12.2009
Elaborarea și aprobarea cadrului regulator de organizare și activitate - Identificarea scenariilor de implementare. - Elaborarea Planului de Acțiuni de implementare a Scenariilor selectate. - Elaborarea, analiza și aprobarea de către Consiliile locale a Regulamentului cu privire la modul funcționare a serviciului nou de iluminat public. - Stabilirea și aprobarea de către Consiliile locale a tarifelor/taxelor pentru prestarea serviciilor de iluminat public și de deservire a agenților economici și instituțiilor publice.	- Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03.01.1992 - Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24.10.2002 - Legea privind finanțele publice locale nr.397 din 16.10.2003 - Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale nr. 387 din 06.06.1994 - Decizia consiliului local de creare a serviciului public de iluminat stradal - Cod Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997
Organizarea întreprinderii municipale și consolidarea capacității de management - Aprobarea statutului serviciului. - Desfășurarea concursului de selectare și angajare a personalului. - Desfășurarea unui curs de instruire a personalului cu privire la gestionarea activității noului serviciu.	- Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24.10.2002 - Legea privind finanțele publice locale nr.397 din 16.10.2003 - Regulamentul de organizare și activitate a întreprinderii municipale - Decizia consiliului local de creare a serviciului public de iluminat stradal
Procurarea echipamentului necesar pentru activitatea întreprinderii - Elaborarea unui program de audit energetic (în cazul iluminatului stradal existent) sau a unui studiu de fezabilitate (în cazul inexistenței acestuia). - Stabilirea necesarului de tehnică de calcul, utilaj, echipamente și bunuri necesare pentru activitatea întreprinderii (devizul de cheltuieli). - Lansarea procedurii de achiziții publice (la necesitate, în dependență de sumă). - Contractarea.	- Legea privind achiziții publice nr. 96 din 13.04.2007 - Legea privind finanțele publice locale nr.397 din 16.10.2003
Informarea populației și asigurarea condițiilor de activitate a serviciilor respective - Organizarea activităților de informare a populației despre beneficiile serviciului public nou creat. - Încheierea contractelor de prestări servicii de iluminat public cu beneficiarii (în dependență de forma de organizare a serviciului), în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat.	Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11.05.2000
Monitorizarea și evaluarea activității Serviciului - Monitorizarea colectării plăților pentru serviciile prestate. - Analiza informației privind funcționalitatea serviciului de iluminat public cu elaborarea prognozelor pe termen scurt. - Evaluarea activității serviciului în baza raportului anual privind activitatea serviciului. Constatarea problemelor apărute, analiza tarifelor efective comparativ cu cele aprobate, identificarea soluțiilor pentru îmbunătățirea calității serviciului prestat și majorarea numărului de consumatori deserviți etc.	- Legea cu privire la administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006 - Regulamentul de organizare și activitate a întreprinderii municipale

CARE ESTE DIFERENȚA DINTRE auditul energetic și studiul de fezabilitate?

Studiul de fezabilitate analizează de obicei potențialul unei investiții din punct de vedere tehnic și economic în cazul intenției de proiectare a unui sistem de iluminare stradală nou. Auditul energetic reprezintă activitatea de identificare și de cuantificare a oportunităților rentabile pentru realizarea unui consum redus de energie în cazul unui sistem de iluminare stradală deja existent și de raportare a rezultatelor.

Ce trebuie să conțină un studiu de fezabilitate și un audit energetic?

STUDIUL DE FEZABILITATE trebuie să cuprindă informații cu privire la:

- 1 Documentația care cuprinde justificarea tehnică și economică a proiectului, precum și caracteristicile principale și indicatorii tehnico-economici ai acestuia. Rezultatele studiului de fezabilitate trebuie să ofere informații complete care să justifice faptul că:
 - a) proiectul poate fi realizat;
 - b) au fost luate în considerare toate alternativele de realizare a proiectului;
 - c) în cazul în care va fi realizat, proiectul corespunde cerințelor și politicilor autorității publice locale și centrale;
 - d) proiectul are acoperire financiară și în cazul în care costul proiectului nu poate fi acoperit din venituri, care este sarcina financiară a autorității publice, cu încadrarea în prevederile legale.
- 2 Aspecte tehnice, financiare, economice, sociale, instituționale și de mediu ale proiectului.
- 3 Riscurile de proiect, cu matricea preliminară de contracarare a riscurilor și cuantificarea acestora din punct de vedere financiar.
- 4 Aprobarea de către autoritatea publică în conformitate cu regulamentele proprii de organizare și funcționare.

AUDITUL ENERGETIC trebuie să cuprindă informații cu privire la:

- 1 Datele de identificare a obiectului supus auditului și auditorului energetic.
- 2 Prezentarea generală a obiectului auditat:
 - a) fundamentarea necesității efectuării auditului energetic, obiectivele și scopurile auditului energetic;
 - b) structura generală a obiectului;
 - c) datele despre clădiri și construcții (amplasarea, destinația, volumul, suprafețele utile, datele despre anvelopă, regimul de funcționare, datele despre ocupanți etc.);
 - d) datele despre instalațiile energetice și tehnologice principale (caracteristicile tehnice din pașaportul tehnic, regimul de funcționare etc.);
 - e) datele despre sistemele de alimentare cu energie și consum de energie (schemele de alimentare, datele despre echipamentele (mijloacele) de măsurare și control etc.);
 - f) datele despre consumul de energie anual, tarifele și facturile achitate.
- 3 Prezentarea generală a raportului de audit energetic și sinteza pachetelor de măsuri tehnice cu eficiența economică ridicată, propuse pentru modernizarea energetică a obiectului:
 - a) prezentarea succintă a rezultatelor colectării informațiilor documentare și cu echipamente (mijloace) de măsurare și control;
 - b) prezentarea succintă a analizei informației colectate;
 - c) prezentarea bilanțurilor energetice reale și optime;
 - d) prezentarea succintă a fiecărei măsuri și a fiecărui pachet de măsuri preconizate;
 - e) costul estimativ al fiecărei măsuri și al fiecărui pachet de măsuri;
 - f) economiile de combustibil estimate pentru fiecare pachet;
 - g) indicatorii de eficiență economică a măsurii și a pachetelor de măsuri preconizate;
 - h) sugestii referitoare la realizarea lucrărilor de modernizare și finanțarea acestora;
- 4 Prezentarea detaliată a pachetelor de măsuri tehnice propuse pentru modernizarea energetică a obiectului (sub forma unui dosar tehnic de audit energetic).

Modul de întocmire a auditului energetic în Republica Moldova este stabilit de Regulamentul privind auditul energetic aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 884 din 27.11.2012.

Finanțat de Uniunea Europeană
în cadrul inițiativei EU4Energy

Inițiativa EU4Energy acoperă tot sprijinul UE ce vizează îmbunătățirea furnizării energiei, a securității energetice și conectivității, precum și promovarea eficienței energetice și a utilizării resurselor regenerabile în țările Parteneriatului Estic: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. UE oferă acest sprijin prin intermediul finanțării proiectelor și programelor care contribuie la reformarea piețelor energetice și la reducerea dependenței și consumului național de energie. Pe termen mai lung, aceasta face furnizarea de energie mai fiabilă, transparentă și accesibilă, reducând astfel deficitul energetic și facturile la energie atât pentru cetățeni, cât și pentru sectorul privat. Mai multă informație pe: www.EU4Energy.eu.